

mihael

KAPELANIJA SV. MIHAELA ARKANDELA MUP - SJEDIŠTE I RAVNATELJSTVO POLICIJE

PRVA NEDJELJA DOŠAŠĆA

***BDIJTE JER NE ZNATE KAD
ĆE SE DOMAĆIN VRATITI***

mihael

33 / 2020.

**LISTIĆ POLICIJSKE KAPELANIJE
SV. MIHAELA ARKANĐELA
MUP - SJEDIŠTE I
RAVNATELJSTVO POLICIJE**
Godište XV. (2020.), Broj 33 (463),
prva nedjelja došašća
29. studenoga 2020.

Kontakt:

vlč. Željko Rakošec, policijski kapelan
tel.: 22 712, 85 682;
e-mail: zrakosec@mup.hr

Vinko Bakula, pomoćnik kapelana
tel.: 88 853, 22 715, 82 805;
e-mail: vbakula@mup.hr

Slika na naslovniči:
<https://www.osbchicago.org/>

STUDENI - PROSINAC

PRVA NEDJELJA DOŠAŠĆA

Ned 29. Saturnin; Iluminata, Vlasta;
Svetjelana

Pon. 30. **Sv. Andrija apostol**

Uto. 1. Eligije; Natalija; Božena

Sri. 2. Bibijana; Živka; Blanka

Čet. 3. Franjo Ksaverski; Klaudije

Pet. 4. Ivan Damaščanski; Barbara

Sub. 5. Saba; Krispina; Dalmatin

MEDITACIJA

Susret je sreća

3

SLUŽBA RIJEČI PRVA NEDJELJA DOŠAŠĆA

UVOD U ČITANJA

Pogled prema budućnosti

4

ČITANJA

Bdite jer ne znate kad će se domaćin vratiti.

6

HOMILIJA

Tri velike teme došašća

8

KATEHEZA

Sakrament ženidbe

Brak i obitelj

10

Mali vjeronaučni leksikon

13

Bogočovjek

14

UZ SPOMENDAN

Sveti Andrija Apostol

14

Franjo Ksaverski

15

NAŠI POKOJNI

18

PRIČA

Kakav je Bog

20

Susret je sreća

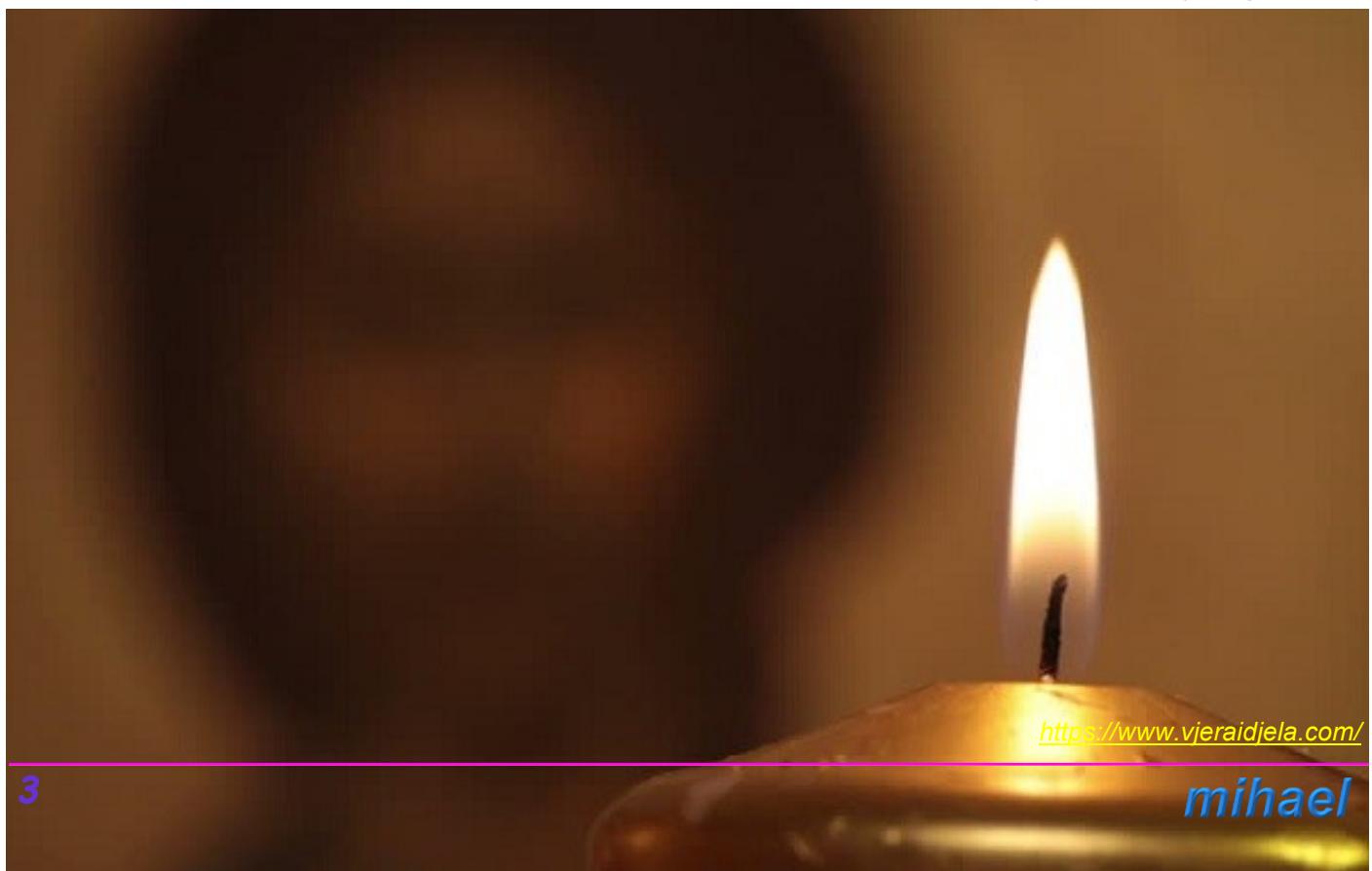
Počelo je došašće . Već nam sam naziv govori da nam netko dolazi.

Tko nam dolazi? Čekamo li mi još koga? Nadamo li se ikome? Iščekujemo li išta? Možda smo digli ruke od svega! Izgubili nadu. Razumijem vas! Lako ju je u ovako užasnom vremenu izgubiti.

Uvijek sam volio došašća. I ovo mi je drago, unatoč svemu. Volim došašće jer u njemu prepoznajem život kao put, a još više jer mi ono sigurno donosi Božić. Ne mislim samo na blagdan, a osobito ne na onaj ljepuškasti, šareni, kičasti, pompozni Božić kakav je u Europi. U došašću očekujem više. Očekujem istinski susret s Bogom. Pitate se možda, je li moguće u ovakvu vremenu susresti Boga? Zar Bog nije pobjegao iz ovako užasnog svijeta, iz ovog pakla? Sigurno nije! Ako je Bog u povijesti ikamo pobjegao, onda je pobjegao jedino k čovjeku. S nebeskih sretnih duhovnih visina zaputio se u našu ljudsku kaljužu. Došašće me upravo vraća u tu stvarnost. Bog iz ljubavi polazi na put muke, k čovjeku. Da se nije dogodio taj Božji izlazak, ne bi se dogodio ni izlazak izabranog naroda iz ropstva u slobodu, niti bi se dogodio ikada ljudski izlazak iz muke i smrti u život. Nikada mi ne bismo uspjeli prekoračiti provaliju smrti.

Što je dakle činiti da bi se Boga susrelo? Treba biti malen i ponajprije iskoraknuti iz sebe i reći mu: „Gospodine, dođi u moj dom, želim te, čekam te, moja su ti vrata otvorena!“

Fra Ante Grbeš, *Urezan u Božji dlan*, Teovizija, Zagreb, 2008.

Pogled prema budućnosti

Čitanja prve nedjelje došašća nude nekoliko tema: vjernost onih koji trpe čak i kad jadikuju nad svojom teškom situacijom; upozorenje biti budan i isčekivati; očekivanje dolaska dana Gospodnjega. Odabir tih čitanja i tema na početku došašća nudi kontekst za shvaćanje cijelog ovog liturgijskog vremena. Prva nedjelja došašća upire svoj pogled na stvarnost ljudske patnje, ali se ne zadržava tu nego svoj pogled zaustavlja na nadi i svjetlijoj budućnosti. Jadikovka i očekivanje nalaze svoje ispunjenje u danu Gospodnjem. Jadikovanje je vjernička molitva u vrijeme nevolje i patnje, koju ljudi nerijetko javno izriču. A zašto ne? Kome se drugom čovjek može obratiti u vrijeme beznađa i pritičešnjenosti, ako ne Bogu? No čovjeku nije lako čekati. Čekanje potkopava ljudsku energiju i guši ljudski entuzijazam. Unatoč tomu, u vremenu isčekivanja čovjek ne smije biti neaktivna, nego se mora zapitati: „Što mi je činiti?“ U vremenu isčekivanja čovjek mora ispunjavati svoje obvezu, kao što su to činili i sluge u evanđeoskom ulomku.

U boli se čovjek okreće Bogu

Ulomak iz Izajijine knjige je sastavljan iz dva dijela. Prvi je zajedničko žalovanje (Iz 63,16-17.19), a drugi je molitva koja govori o povijesti izraelskog naroda (Iz 64,2-7). Ljudi se osjećaju napušteni čak i od praotaca Abrahama i Jakova i obraćaju se Bogu, koga nazivaju Ocem. Žalovanje otkriva da su ljudi u očajnoj situaciji; ne mogu sami себi pomoći te im je potreban netko tko ih može izbaviti iz njihova tegobnog stanja. Stoga se obraćaju Bogu. Ali u isto vrijeme ga „optužuju“ da je on kriv što su oni odlutali s

puta pravednosti. Time se želi istaknuti da Bog upravlja svime. I kao što je njihova grešnost na neki način bila u Božjoj ruci, tako i njihovo otkupljenje ovisi o Božjoj milosti. Mole da Bog intervenira i ponovno uspostavi odnos s njima, budući da su oni i dalje Božji narod (r. 19).

Drugi dio ulomka prelazi s nedaća na veličanje velikih Božjih djela. Prisjećajući se djela koja je Bog učinio u prošlosti, nadaju se da će isto učiniti i sada. Vjeruju da će Bog pokazati svoju dobrotu onima koji su vjerni te da će biti milostiv čak i onima koji su nevjerni. Priznajući grešnost uviđaju da su postali nečisti; da su poput mrtvog lišća. Sam ulomak ne sadrži izričitu poruku nade. Ipak, ljudi priznaju svoju grešnost, i ističu Božju milost kojoj se i sada nadaju.

Svaki dar dolazi od Boga

U lomak iz drugog čitanja je Pavlov pozdrav Korinćanima. Počinje uobičajenim grčkim pozdravom (*milost vam*); kao i hebrejskim (*mir vam*). Ova dva izraza, povezana, tvore nešto puno više od običnog pozdrava - oni odražavaju Pavlovu vjeru. *Milost* upućuje na nezasluženi Božji blagoslov; a *mir* je nagrada zbog vjernosti savezu. Za Pavla, sve to dolazi od Boga, ali preko Isusa Krista. Stoga dok pozdravlja svoju subraću u vjeri, on se ujedno moli i za njihovo duhovno dobro.

Pavao izražava i zahvalu za sve darove koje su Korinčani primili, a sve su primili milošću Božjom. Izričito spominje darove rječitosti i spoznanja. Ne prezire te „svjetovne“ darove, nego ističe da sve dolazi od Boga. Nakon tih stvari, Pavao ističe teološki vidik, a to je da zajednica očekuje objavu Gospodina Isusa Krista.

Korintski kršćani su živjeli u vremenu iščekivanja Kristova ponovnog dolaska, tj. kraja vremena. Svi darovi koje su posjedovali samo su im trebali pomoći da vjernički dočekaju ponovni dolazak Isusa Krista. Darovi nisu dani za osobno uznošenje, ili nadimanje u zajednici, nego za služenje.

Potreba budnosti

Zapovijedi „pazite“ i „bdijte“ uokviruju prispodobu koja naglašava potrebu biti uvijek spreman, zato što kršćani ne znaju kad će se Gospodin vratiti. U međuvremenu, život je poput sluge koji očekuje gospodara. Razlozi gospodareva odlaska se ne donose, budući da i nisu važni za samu prispodobu. Ono što je bitno jest nepoznavanje njegova dolaska kao i budnost koja mora biti prisutna kod slugu.

Prvi dio prispodobe je opisni, budući da opisuje što se dogodilo ljudima u ovoj zgori. U drugom dijelu (r. 35-37) svi glagoli su u drugom licu množine, pokazujući da je nalog za budnost upućen svima onima koji su slušali prispodobu. Njezina središnja točka je imperativ: „Bdijte“.

Četiri vremenska razdoblja o kojima se govori - večer, ponoć, vrijeme prvih pjetlova, i ujutro su četiri vremenska razdoblja stražarenja rimske vojske.

Kao što su vojnici trebali biti na straži, i kršćani trebaju stražariti i očekivati dan Gospodnji.

Prvo čitanje: Iz 63,16b-17b; 64, 2b-7

O da razdreš nebesa i siđeš!

Čitanje Knjige proroka Izajije

Ti si, Gospodine, naš otac,
otkupitelj naš – ime ti je oduvijek.
Zašto, Gospodine, zašto si dopustio
da odlutamo s tvojih putova,
zašto dade da nam srce otvrđne
da se tebe više ne bojimo?
Vrati se, radi slugu svojih
i radi pleménâ baštine svoje!
O da razdreš nebesa i siđeš:
pred licem tvojim tresla bi se brda.
Odvjeka se čulo nije,
uhu nije slušalo, oko nije vidjelo,
da bi bog koji, osim tebe,
takvo što učinio
onima koji se uzdaju u njega.
Pritječeš onomu što pravdu čini radosno,
onima što se tebe spominju
na putima tvojim;
razgnjevismo te, griješismo,
od tebe se odmetnusmo.
Tako svi postasmo nečisti,
a sva pravda naša ko haljine okaljane.
Svi mi ko lišće otpadosmo
i opaćine naše ko vjetar nas odnose.
Nikog nema da ime tvoje prizove,
da se trgne i osloni o tebe.
Jer lice si svoje od nas sakrio
i predao nas u ruke zločinima našim.
Pa ipak, Gospodine, ti si naš otac:
mi smo glina, a ti naš lončar –
– svi smo mi djelo ruku tvojih.

Otpjevni psalam: Ps 80, 2ac.3b.15-16.18-19

*Bože, obnovi nas,
razvedri lice svoje i spasi nas!*

Pastiru Izraelov, počuj,
ti što sjediš nad kerubima, zabilstaj,
probudi silu svoju, priteci nam u pomoć!

Vrati se, Bože nad vojskama,
pogledaj s neba i vidi,
obiđi ovaj vinograd:
zakrili nasad desnice svoje,
sina kog za se odgoji!

Tvoja ruka nek bude nad čovjekom
desnice tvoje,
nad sinom čovječjim kog za se odgoji!
Nećemo se više odmetnuti od tebe;
poživi nas, a mi ćemo zazivati ime
tvoje.

Riječ Gospodnja

Drugo čitanje: 1Kor 1, 3-9

Očekujemo objavljenje Gospodina našega Isusa Krista.

Čitanje Prve poslanice sv. Pavla apostola Korinćanima

Braćo:

Milost vam i mir od Boga, Oca našega, i Gospodina Isusa Krista!

Zahvaljujem Bogu svojemu svagda za vas zbog milosti Božje koja vam je dana u Kristu Isusu: u njemu se obogatiste u svemu – u svakoj riječi i svakom spoznanju. Kako li se svjedočanstvo o Kristu utvrdilo u vama te ne oskudijevate ni na jednom daru čekajući objavljenje Gospodina našega Isusa Krista! On će vas učiniti i postojanima do kraja, besprigovornima u dan Gospodina našega Isusa Krista. Vjeran je Bog koji vas pozva u zajedništvo Sina svojega Isusa Krista, Gospodina našega.

Riječ Gospodnja

Evangelje: Mk 13, 33-37

Bdijte jer ne znate kad će se domaćin vratiti.

Čitanje svetog Evangelija po Marku

Uono vrijeme:

Reče Isus svojim učenicima:

„Pazite! Bdijte jer ne znate kada je čas. Kao kad ono čovjek neki polazeći na put ostavi svoju kuću, upravu povjeri slugama, svakomu svoj posao, a vrataru zapovjedi da bdije. Bdijte, dakle, jer ne znate kad će se domaćin vratiti - da li uvečer ili o ponoći, da li za prvih pijetlova ili ujutro - da vas ne bi našao pozaspale ako iznenada dođe. Što vama kažem, svima kažem: Bdijte!“

Riječ Gospodnja

Tri velike teme došašća

Sprvom nedjeljom došašća, Crkva započinje novu liturgijsku godinu. Kao svako liturgijsko razdoblje, i došašće je više od samog sjećanja na jedan prošli događaj. Sjećati se u liturgiji znači obnoviti, osvježiti, ponovo proživjeti jedan događaj. Svako liturgijsko sjećanje obnavlja jedan susret između Boga i čovjeka, i bit ovog susreta postaje ponovno stvarnost, izljevanje Božje milosti. Ako, dakle, po došašću očekujemo dolazak našega Gospodina, onda to nije samo sjećanje na to da se prije dvije tisuće godina dogodio dolazak Isusa Krista, već stvarnost, stvarno iščekivanje Boga. Isus Krist i danas se utjelovljuje u životima sviju nas koji ga očekujemo.

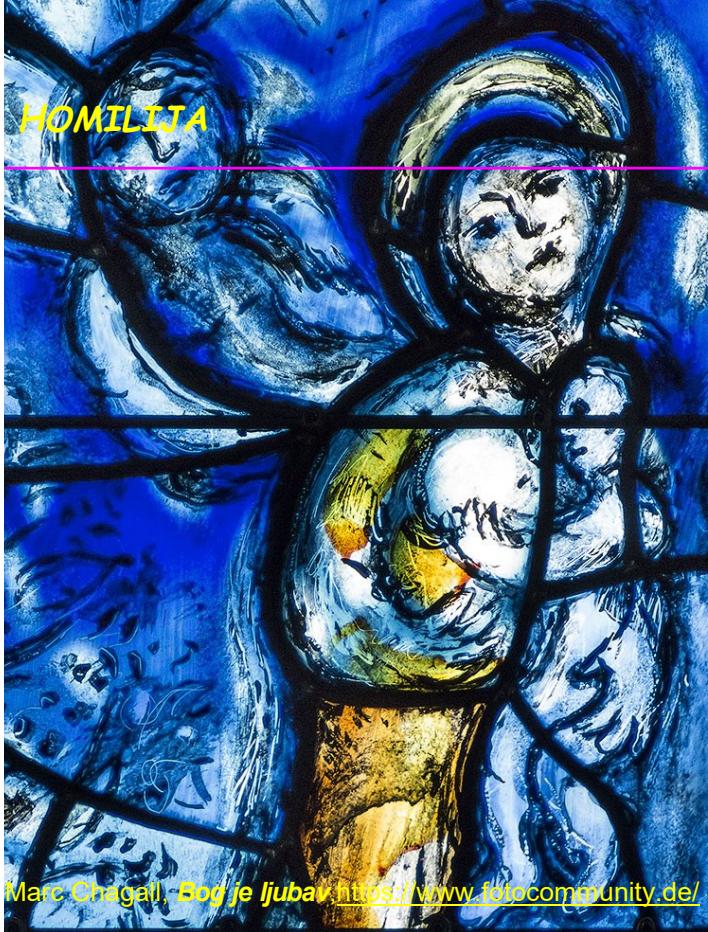
Slavljenje Došašća znači želju za Božjim dolaskom i potrebu za obraćenjem. U ovom razdoblju ponovno doživljavamo da Bog ulazi u našu tamu. Saznanje da se ovaj ulazak povjesno već dogodio, ispunjava nas radošću jer na našu molitvu: „Dođi Gospodine!“, čujemo odmah i odgovor: „Gospodin je već došao!“

Cijela duhovnost Došašća dijeli se na tri misli, na tri raspoloženja: želja, molitva, radost. Ova tri adventska raspoloženja imaju svoje predstavnike u tri velika lika s

kojima se u ovim čitanjima najčešće susrećemo. To su prorok Izajia, sveti Ivan Krstitelj i Blažena Djevica Marija. Oni su predstavnici triju doba, nositelji triju duhovnosti.

Izajia, čovjek žudnje

Izajia je živio u takvom povijesnom trenutku Izraela kada je i inače razjedinjen narod postao igračka raznih zavjera. Zlatno doba Izraela bilo je na zalasku, što je narod doživio kao da ih je njihov Bog napustio. Prorok Izajia je nastojao svojim sunarodnjacima dati vjeru i nadu. „Budite hrabri, ne bojte se, tu je vaš Bog!“ - doviknuo im je. Ovaj uzvik nije bila samo pjesnička figura ili govornička fraza, već duboko proživljeno osobno iskustvo. Izajia je nepokolebljivo vjerovao da će Bog ispuniti svoje obećanje i da će doista poslati obećanog Osloboditelja. Prorokovo se srce od ove misli potreslo i iz duše mu je izbila najljepša molitva došašća: „Rosite nebeske visine, i dajte nam Otkupitelja!“ Prorok Izajia i danas govori i danas hrabri, a i mi imamo potrebu njegovog hrabrenja. Nije, naime, uvijek lako prepoznati Boga koji je među nama prisutan. I mi nepokolebljivo vjerujemo da je on ovdje i ta vjera nas ispunjava novim oduševljenjem.

Marc Chagall, *Bog je ljubav*, <https://www.fotocommunity.de/>

Ivan Krstitelj, čovjek pustinje

Pustinja je biblijski pojam. Židovski narod je Božju prisutnost na najneposredniji način doživio u pustinji. To iskustvo utjecalo je na cijelo njihovo vjersko opredjeljenje. Proroci su se često povlačili u pustinju da тамо poslušaju riječ koju im je Bog uputio. Sveti Ivan Krstitelj se također u pustinji pripremao za svoje poslanje. Pustinja u Bibliji znači duhovnu osamljenost, zadubljenost, tihe sate povučenosti u sebe. Riječ Božja samo u takvoj tišini postaje čujna, ali Riječ Božja ne može ostati zatvorena u srcu, ona je uvijek stvaralačka riječ, zato ju treba ponijeti i drugima gdje nužno postaje dinamizmom. I o svetom Ivanu Krstitelju čitamo da čim je Riječ Božja dospjela do njega: „I on obide svu jordansku pokrajину propovijedajući krštenje u znak obraćenja za oproštenje grijeha“ (Lk 3, 3). Od pustinje do Jordana i nazad - to je dinamika, dijalektika, kršćanskog duhovnog života. Molitva i djelovanje. Došašće je vrijeme duhovne pustinje, tiho, zadubljeno iščekivanje Boga.

Marija, sretna mlada majka

Blažena Djevica Marija je najdraža osoba Došašća. Ona ne samo da vjeruje, već i zna da je Otkupitelj među nama. To je tajna njezina srca. Prava sreća potječe uvijek iz jedne brižljivo čuvane tajne. Marija već nosi u svom srcu najveću Tajnu, zato je njen sreća neizmjerna. Ima li i naše srce tajnu, koja nas ispunja radošću? Jesmo li i mi Marije koje s radošću nose u sebi svog Boga?

Došašće - tri osobe: Izajia, Ivan i Marija. Došašće - tri raspoloženja: bolno iščekivanje, molitvena samoča pustinje i sretna sigurnost. Tri slike, tri poruke. Došašće nije samo sjećanje, već i stvarnost: u molitvu utočilo iščekivanje Boga što nas ispunja radošću.

Došašće je pustinja iščekivanja Boga. Možemo li mi naći pustinju, povući se u pustinju usred buke svakodnevnog života? Možemo li se osjetiti pomalo strancima u ovom bučnom svijetu? Sve to samo zato da bismo čuli Riječ Božju jer naš poziv, naše poslanje u svijetu je da budemo glas vapijućeg u pustinji, svojim životom, svojom riječju, svojim djelima, prijeđemo put svetog Ivana Krstitelja od pustinje do predjela Jordana i dalje, unutar gradova, da se potom opet vratimo u pustinju kako bismo ponovno čuli riječ Božju. Došašće je sada opet ovakav povratak, povlačenje u pustinju, k sebi samima, našem Bogu. Došašće je vrijeme sabranosti, čeznuća, ispitivanja savjesti i vrijeme okretanja prema nutrini.

Mihály Szentmártony, Očarani Božjom riječju, FTI, Zagreb, 2013.

Sakrament ženidbe

Brak i obitelj

Brak i plodnost

Obostranu, nutarnju povezanost roditelji najviše doživljavaju u činu tjelesnog jedinstva. Kroz to se muž i žena obostrano potvrđuju i obogaćuju. Ljubav koja se izražava i putem tjelesnog sjedinjenja nadilazi ga kao takvog te se očituje kao stvaratelj novoga ljudskoga bića. Buđenje novog života jest plod ljubavi dvoje ljudi naklonjenih i krajnje vjernih jedno drugom. Po tom dubinskom osjećaju odanosti oni su ne samo muž i žena nego i otac i majka novog naraštaja. Toga su svjesna i djeca, pa će reći: to je moja majka, to je moj otac, oni brinu o meni i zauzimaju se za mene.

Iskustvo pokazuje da dijete, naročito u prvim godinama života, ništa toliko ne treba kao toplinu sretnoga braka. Usputna ljubavna veza dvoje ljudi neće mu to nikad osigurati. Osjećaj udomljenosti i prihvaćenosti snagom roditeljske ljubavi, ne samo u trenucima slavlja i radosti nego i u krizi, nezamjenjiv je čimbenik cjelovita ljudskoga rasta. To, među ostalim, znači da se na djecu može misliti samo u braku. Djeca ne smiju biti plod slučajne ljubavne veze. Tek kroz trajnu roditeljsku ljubav ona nalaze prostor okrilja i prihvaćenosti koji im

omogućuje ljudski rast. Zato je rađanje djece izvan ili prije braka neodgovornost i u isto vrijeme krajnja protivnost onome što je u čovjeku ugrađeno kao dio njegova bića, naime, da bude suradnik u stvaranju sebi sličnoga, ali i odgovoran za takav čin.

Koliko djece treba roditi? Dokument II. vatikanskog sabora o Crkvi u suvremenom svijetu kaže:

Stoga će (supruzi) ispuniti svoju zadaću s ljudskom i kršćanskim odgovornošću i s poučljivim poštovanjem prema Bogu; sporazumno će i zajedničkim nastojanjem stvoriti sebi ispravan sud imajući pred očima svoje osobno dobro i dobro već rođene djece ili djece za koju predviđaju da će se još roditi; prosudit će materijalne i duhovne prilike svoga stanja; vodit će, konačno, računa o dobru obiteljske zajednice, o potrebama vremenitog društva i same Crkve. U krajnjoj liniji taj sud moraju donijeti sami bračni drugovi pred Bogom. (II. vat. sabor, Crkva u suvremenom svijetu, br. 50)

Ne govori se ovdje, dakle, o brojevima nego o okolnostima koje mogu odrediti broj djece u jednoj obitelji. To, kao što kaže Sabor, nije prepusteno samovolji roditelja nego oni tome činu trebaju pristupiti po savjeti i usklađujući je s riječju Božjom. Problem stanovanja, slaba ekonomska situacija, bolest bračnoga druga te neke druge okolnosti mogu, barem privremeno,

utjecati na ograničenje broja djece u jednoj obitelji. Za slične slučajeve u Crkvi se govori o ""odgovornom roditeljstvu".

"Ono (roditeljstvo) se mora promatrati s raznih opravdanih i međusobno povezanih gledišta. U odnosu na biološke procese odgovorno roditeljstvo znači poznavanje i poštovanje djelovanja tih tokova-, um u sposobnosti prenošenja života otkriva biološke zakone koji su sastavni dio ljudske osobe. U odnosu na urođene nagone i duševne osjećaje, odgovorno roditeljstvo znači potrebno gospodovanje koje nad njima moraju vršiti razum i volja. U odnosu na fizičke, gospodarske, psihološke i društvene uvjete, odgovorno roditeljstvo ostvaruju oni koji ili razbori-tom i velikodušnom odlukom prihvaćaju brojniji porod ili se pak - zbog ozbiljna razloga i uz poštovanje moralnog zakona - odlučuju da privremeno ili na neodređeno vrijeme ne rode novo dijete." (Pavao VI, *Humanae vitae*, br. 10)

Brak nije, kao što bi to neki htjeli predbaciti Katoličkoj crkvi, "tvornica djece". Crkva tu ima jasan stav.

"Brak nije ustanovljen samo za rađanje djece. Sama, naime, narav nerazrješiva saveza među supruzima kao i dobro djece zahtijevaju da i međusobna ljubav bračnih drugova zauzme mjesto koje joj pripada, da napreduje i dozrijeva. Zbog toga i kada nema djece, često tako željkovane, brak ostaje kao zajednica i zajedništvo čitava života i zadržava svoju vrijednost i nerazrješivost." (II. vat. sabor, Crkva u suvremenom svijetu, br. 50)

Međutim, komotnost, strah od obaveza i odgovornosti koje nose djeca sa sobom, pretjerana svijest o ugađanju djeci, ne bi smjeli priječiti njihovo rađanje. Istini za volju, nije uvijek lako lučiti između nemogućnosti i komoditeta, pa se u tome pogledu događaju i propusti. Zato Sabor poziva na savjest koja će se nadahnjivati na riječi Božjoj.

Sprječavanje poroda

Kad je pak riječ o metodama koje priječe začeće, stav je Crkve sljedeći. Sve što je u skladu s Božjim zakonom na kojem uostalom počiva prirodni zakon, dopušteno je. Ono pak što prirodni zakon dokida ili nasilno povrjeđuje protivi se i Božjem zakonu.

Seksualnost je stvaralačka snaga u čovjeku. Ona je u biti plodonosna i стоји на почетku ljudskog života. Zbog toga tjelesno sjedinjenje treba i mora biti odgovorno. Gdje se erotika izdvoji iz cijelokupnoga gledanja na čovjeka, pa počne služiti isključivo ljudskom užitku, na scenu stupaju sebičnost, koristoljublje, tlačenje, pljačka i ucjena. Prostitucija i sadizam tome su dokaz. Svako ponašanje koje je svedeno samo na vlastiti interes jest neodgovorno. Nije zreo onaj koji traži, samo za sebe, razonodu i zadovoljenje ne osvrćući se na posljedice. Zrela osoba gleda u drugome ravnopravno biće s kojim želi podijeliti zajednički život. Tek u ovoj zajedničkoj izmjeni davanja i primanja dolazi ljudska seksualnost do punog izražaja i ljepote.

Tako postoje ljudi koji iz vlastita uvjerenja, ne samo kao kršćani nego kao humanisti, imaju primjedbe na negativne trendove seksualne prakse. Čini im se to neodgovornim, nekorektnim, nedosljednim i u konačnici nepoštenim. Riječ je o sredstvima koja sprečavaju oplodnju. To znači da bi se u isto vrijeme htio užitak ali se ne bi htjele prihvati i posljedice. Stav Crkve prema ovom pitanju je jasan. Evo jednog navoda iz okružnice pape Pavla VI "Humanae vitae", br. 14:

"Treba isključiti (...) izravno obespolđivanje, bilo stalno, bilo privremeno, bilo muškaraca, bilo žena. Jednako, u predviđanju bračnog čina, u toku njegova vršenja ili odvijanja njegovih prirodnih posljedica, isključen je svaki zahvat kojemu je svrha, ili put za svrhu, to da se onemogući rađanje novog života."

Glavni argument zbog kojega Crkva ima rezerve s obzirom na sredstva obespolđivanje jest što oni blokiraju prirodni proces, onemogućuju rađanje novog života kada je to uistinu moguće i kada bi se zacijelo to i dogodilo da njih nema. Ako se usklade priroda i želja, Crkva tu više nema što spočitavati. Naprotiv, ona inzistira da se poštuje prirodni proces. Zato jedino ispravnim za bračne drugove smatra korištenje neplodnih dana, kada, naime, priroda jamči da neće ili da veoma teško može doći do začetka novoga života.

Bilo bi neobjektivno očekivati od bilo koga, pa i od mladih da samo zbog svijesti o dosljednosti i odgovornosti neće nikad pogriješiti na tom području. Grijesi se događaju i događat će se, ali će se uz dobru volju i otklanjati. Međutim, treba se čuvati da grijeh ne postane stav, redovitost koja se jednostavno ne želi mijenjati. Onda je čovjek umjesto gospodara postao žrtva, a to, u konačnici, nitko ne želi biti.

Mali vjeronaучni leksikon

Klanjanje

Klanjanje (adoracija) unutarnji stav kojim religiozni čovjek priznaje svoju apsolutnu ovisnost o svetom ili božanskom. Također i kulni čin (naklon, poklecanje, klečanje, žrtva) kojim čovjek izražava taj stav ovisnosti. Klanjanje je izrazito religiozni čin. Imaju ga sve religije.

U monoteističkim religijama iskazuje se samo Bogu (latrija), a svako drugo klanjanje smatra se idolopoklonstvom (idolatrija).

U zapadnoj katoličkoj duhovnosti to je primjerice klaečanje na oba koljen pred izloženim raspelom na Veliki petak ili klečanje pred izloženim Svetootajstvom u određene dane u godini.

Klara Asiška

Klara Asiška, utemeljiteljica klarisa (Assisi, oko 1193. - Assisi, 11. VIII. 1253.). Napustila obitelj privučena naučavanjem Franje Asiškoga. Pridružila se benediktinkama, no ubrzo je s Franjom Asiškim osnovala Drugi franjevački red, po njoj prozvan klarise. Pravilo reda koje je sastavila odobrio je papa Inocent IV. dva dana prije njezine smrti. Sačuvana je njezina oporuka i četiri pisma sv. Janji Praškoj. Papa Aleksandar IV. proglašio ju je svetom 1255.

Klarise

Klarise, latinski. *Moniales secundi ordinis S. Francisci Assisiensis*, Ordo S. Clarae, akronim OSC; hrvatski nazivi *Redovnice drugoretkinje sv. Franje Asiškoga*, *Red sv. Klare*, katolički klauzurni ženski red koji je sa svetom Klarom osnovao sveti Franjo Asiški. Svrha je reda život po evanđelju, potpuno siromaštvo i sestrinsko zajedništvo. Žive u strogoj klauzuri. Nose smeđu odjeću. Prvo Pravilo napisala je sveta Klara, a potvrdio ga je 1253. papa Inocent IV., drugo, ublaženo Pravilo, koje dopušta zajedničko posjedovanje, odobrio je 1263. papa Urban IV. Svaki je samostan samostalan i redovito pod jurisdikcijom mjesnoga biskupa, a vodi ga na određeno vrijeme izabrana opatica.

U hrvatskim zemljama prve su klarise došle u Zadar 1260. U Splitu su 1308. utemeljile samostan u sjeveroistočnome dijelu Dioklecijanove palače i taj se jedini sačuvao kada su svi samostani klarisa u Hrvatskoj bili ukinuti odredbama austrijskoga cara Josipa II. i Napoleonovim zakonom.

Danas u Hrvatskoj postoje tri samostana (u Splitu, Zagrebu i Požegi) te jedan u Bosni (Brestovsko). Na svijetu živi oko 17 000 redovnica klarisa.

Bogočovjek

Grijeh je neizmjeran

Čovjek nije htio ljubiti ono sto je bolje i tako se stvorio problem najveći u povijesti čovječanstva, problem vraćanja čovjeka na njegovu prvotnu poziciju. Problem se postavio u ovakvom obliku: čovjek je sagriješio, a njegov grijeh nije bio samo pobuna protiv čovjeka, već protiv neizmjerne ljubavi Božje. Njegov je grijeh bio neizmjeran.

Moglo bi se pitati, kako može čovjek, koji je ograničen počiniti neograničeni grijeh. Odgovor je, da se vrijedanje i grijeh mjeri prema uvrijeđenoj osobi. Uvreda gradonačelnika je teža od uvrede, koja je učinjena drugom čovjeku, a uvreda poglavaru države je još teža od one, koja je nanijeta gradonačelniku. Drugim riječima težina grijeha se mjeri po važnosti i dostojanstvu onoga, protiv koga je počinjen grijeh. Čovjek je sagriješio protiv Boga. Bog je neizmjeran. Zato je uvreda čovjeka neizmjerna.

Zadovoljština mora biti neizmjerana

Ovo je jedan aspekt problema. Drugi je aspekt ovaj: svako kršenje jednoga zakona traži zadovoljštinu. Dovoljno je, da posjetimo bolnicu, pa da shvatimo, kako svako kršenje prirodnog zakona izaziva svoju kaznu.

Uđemo li u bolnicu za duševne bolesti, vidimo, da se priroda osvećuje svakoj zloupotrebi i ona sama obračunava s grijehom. Čini nam se, da sudac sjedi u tim mjestima patnja, djelići svoje presude protiv onih, koji krše prirodne zakone. Roditelji, koji ljube svoju djecu, traže zadovoljštinu zbog njihovih pogrešaka. A suci, koji poštaju društvo, dijele presude u njegovu zaštitu, jer sudac koji vidi zlo, a ne kažnjava ne zaslužuje ime suca.

Budući da je Bog beskrajna ljubav, On bi mogao oprostiti i zaboraviti uvrede, ali oproštenje bez zadovoljštine uništilo bi pravdu, koja je sama Božja narav. Ne postavljajući granica Božjem milosrđu, mnogo bolje mogu shvatiti njegova, djela, ako njegovom milosrđu prethodi zadovoljština zbog jednog grijeha, jer nitko ne može biti milosrdan, ako prije nije pravedan.

Milosrđe jest razlijevanje pravde.

<https://www.osfs.eu/>

Čovjek ograničen ne može platiti beskrajan dug

Kad je već čovjek morao popraviti svoj grijeh, da li je on mogao dati dostatnu zadovoljštinu? Jamačno ne, jer zadovoljštinu koju je čovjek mogao pružiti, nije bila beskrajna.

Mogli bismo si postaviti pitanje: zašto čovjek ne može dati beskrajnu zadovoljštinu za svoj grijeh. Ako je mogao počiniti beskrajni grijeh, logično bi bilo misliti, da će moći dati i beskrajnu zadovoljštinu. Na to odgovaramo: ako se grijeh mjeri po osobi, koja je uvrijeđena, zadovoljština se mjeri po onome, koji je daje.

Pred predsjednika SAD-a dolaze četiri osobe, da mu se poklone privatni ruski građanin, francuski ministar financija, senator jedne Južnoameričke republike i engleski kralj. Jasno je da čast, koju je predsjednik primio od ove 4 osobe mnogo varira - prema stupnju. Najveća čast bit će ona, koju je primio od onoga, koji krije najvišu kariku toga lanca.

Rekli smo, da čovjek mora Bogu davati čast i zadovoljštinu, ali jer je čovjek ograničen, ta čast, koju on Bogu daje, bit će ograničena. Odatle izvor problema Utjelovljenja. Čovjek je ograničen i mora

platiti neizmjerni dug. Ali kako može jedan čovjek platiti dug od milijun kuna, kad posjeduje samo jednu kunu? Kako može ljudstvo zadovoljiti božanstvo? Kako se mogu složiti i pomiriti pravda i milosrđe? Ako je potrebito da postoji zadovoljština zbog čovječjeg pada i zadovoljština između ograničenoga i beskrajnoga, između ljudskoga i božanskoga, potrebno je, da se u neku ruku spoje čovjek i Bog. Ne bi bilo dovoljno, da Bog siđe na zemlju i da trpi samo kao Bog, jer u tom slučaju ne bi bilo ništa zajedničkoga sa čovjekom. A grijeh je potekao od čovjeka, ne od Boga. S druge strane, ne bi bilo dovoljno, da sam čovjek trpi, jer bi u ovom slučaju zasluge zadovoljštine ostale samo ograničene.

Ako dakle zadovoljština mora biti potpuna, trebaju se ispuniti dva uvjeta.

Prvo: čovjek mora biti čovjek, da bi mogao djelovati kao čovjek.

Drugo: čovjek će morati biti Bog, da bi njegove patnje mogle imati beskrajnu vrijednost. Ali ograničeno i beskrajno ne smije djelovati kao dvije različite osobe, a beskrajna zasluga morat će biti rezultat čovječje patnje i zbog toga je potrebno da Bog i čovjek postanu jedno. Drugim riječima: morat će biti Bog-čovjek.

Rudolf Brajčić, D.I. *Tko ako ne ja?*, Zagreb 1962.

Sveti Andrija Apostol

30. studenoga

Sveti Andrija, kao i brat mu Šimun Petar, bio je ribar na Genezaretskom jezeru. Živjeli su u Kafarnaumu, kamo su došli iz rodne Betsaide. U apostolskom zboru ribari su bili u većini, iako su bili prisutni i zemljoradnici kao sv. Jakov Mlađi i brat mu Juda Tadej, te trgovac i bankar, carinik Matej. Prvi koji je od dvanaestorice pošao za Isusom bijaše upravo Andrija, zato je on i nazvan "prvopozvani". Uz njega je bio i sveti Ivan Evanđelist.

Oni su bili najprije učenici Ivana Krstitelja koji je propovijedao skori dolazak Mesije. Kad je na Jordanu upro prstom na njega, Andrija i Ivan, kao pravi idealisti, približiše se k Isusu u jednostavnosti srca, onako spontano, a on ih je tako i prihvatio. Bili su to iskreni i pošteni ljudi koji su željeli živjeti za nešto više i zato već nekako skloni prihvatiti i slijediti Isusa. Andrija je k Isusu brzo doveo i svoga brata Šimuna, zato ga evanđelisti Matej i Luka u apostolskom zboru stavljaju odmah iza Šimuna Petra. Novi zavjet još u nekoliko zgoda spominje Andriju: tako kod umnažanja kruhova i kad su stranci u Jeruzalemu željeli vidjeti Isusa.

Nakon Isusova uzašašća i silaska Duha Svetoga, Sвето писмо svetog Andriju više ne spominje. No zato o njemu pišu obilno mnogi apokrifni spisi koji, dakako, nisu vjerodostojni. Jedino ima neku vjerojatnost podatak da je Andrija propovijedao

Andrija Medulić, *Sveti Andrija*.

Evanđelje među Skitima, u današnjoj južnoj Rusiji, o čemu govori otac crkvene povijesti Euzebij. Za Andrijinu mučeničku smrt na takozvanom Andrijinu križu u obliku slova X znamo jedino iz jednog spisa, zvana *Passio*, u kojem je opisano apostolovo mučeništvo. Predaja veli da je bio raspet u Ahaji u gradu Patrasu, odakle su mu relikvije prenesene u Carigrad, a zatim u Amalfi u Italiju. Svečeva glava bila je god. 1462. prenesena u Rim, a vratio ju je grčkim pravoslavnim vjernicima papa Pavao VI. Spominjemo kao naročito pouzdan povijesni podatak da se blagdan sv. Andrije slavio 30. studenoga već u doba sv. Grgura Nazijanskoga, dakle, u drugoj polovici IV. stoljeća.

Franjo Ksaverski

3. prosinca

Franjo Ksaverski, isusovac i jedan je od najvećih misionara svih vremena. Rođen je 7. travnja 1506. godine u obiteljskom dvoru Xavier u kraljevini Navari (Španjolska). Od 1525. studirao je u Parizu i doktorirao 1529.

Kao student u Parizu upoznao je Ignacija Loyolu. On mu je često ponavljao riječi iz Evanđelja: "Što koristi čovjeku, ako dobije cijeli svijet, a izgubi svoj život" (Mk 8,36). Pod vodstvom Ignacija Loyole obavio je velike duhovne vježbe od 40 dana koje ga zauvijek upraviše prema Božjoj ljubavi i spasenju duša. Zajedno su osnovali red Družbe Isusove. Za svećenika je zaređen 1537. u Veneciji. Kada je general Družbe sv. Ignacije zatražio misionare za Indiju, Franjo se spremno ukrcao na trgovačku lađu s časoslovom, krunicom i raspelom – svojim oružjem za "svetu borbu".

Prva zemlja u kojoj je djelovao kao misionar bila je Goa u Indiji. Gubavi, bolesni i gladni zvali su ga "Veliki otac". Iz Indije je krenuo dalje i misionario je u Indoneziji, Malaku, Molučkom otoku i Japanu, gdje je kao prvi misionar osnivao kršćanske zajednice. Propovijedao je na ulicama i cestama, njegovao bolesnike i nemoćnike, liječio gubavce. Pješice je prelazio tisuće kilometara. Unatoč teškoćama s domorodačkim jezicima znao

je obratiti i čitava naselja. Krajevi u kojima je djelovao, ostali su odani vjeri katoličkoj do dana današnjega. Razbolio se na plućima i preminuo na današnji dan, 3. prosinca 1552., na otoku San Tchao, 14 kilometara od južne kineske obale u koju je želio doći, uvjeren da mnoge duše propadaju jer im nema tko navijestiti Krista.

Blaženim ga je proglašio 1619. papa Pavao V, a svetim 1622. papa Grgur XV.

Tijelo mu je preneseno u Gou, a ruka mu je pohranjena u oltaru crkve Il Gesù u Rimu.

Papa Pio XI. proglašio ga je zaštitnikom svih misija 1927. godine.

<https://hkm.hr/>

Franjo Ksaverski, Japanci i Hrvati

Franjo Ksaverski je jedan od prvih stranaca koji je došao u Japan i zasadio temelje kršćanstva. Na Veliku Gospu 1549. došao je u Kagoshimu. Uza se je imao Bibliju, molitvenik i knjigu "*De institutione bene vivendi per exempla sanctorum*" ("Pouke za čestit život prema primjerima svetaca"). Autor knjige je "otac hrvatske književnosti" Marko Marulić.

Knjiga je u Nagasakiju 1585. prevedena kao jedna od prvih (ili prva) europska ili uopće nejapanska knjiga objavljena na japanskem jeziku.

Pri su japanski kršćani usvajali su kršćansku duhovnost iz riječi Hrvata Marka Marulića.

NAŠI POKOJNI

PAVO FUNARIĆ,

PU brodsko - posavska, Novi Perkovci, 29. studenoga 1991.

VLADIMIR TOMAŠIĆ,

MUP, Pakrac, 29. studenoga 1991.

IVICA BOŠNJAK,

PU splitsko - dalmatinska, Ruskamen, 29. studenoga 1992.

STANISLAV VUČIĆ,

PU splitsko - dalmatinska, Ruskamen, 29. studenoga 1992.

TOMISLA, ĐAKOVIĆ,

PU vukovarsko - srijemska, u službi, Gašinci, 29. studenoga 1992.

IVICA JANOCH,

PU zagrebačka, Zagreb, 30. studenoga 1992.

DRAŽEN ERHATIĆ,

PU koprivničko - križevačka, Pakrac, 1. prosinca 1991.

IVAN CIMERMAN,

PU koprivničko - križevačka, Pakrac, 1. prosinca 1991.

TIHOMIR TOMAŠIĆ,

PU brodsko - posavska, Pivare, 2. prosinca 1992. (umro)

DANIJEL GROBOTEK,

PU karlovačka, umro, 2. prosinca 1994.

NAŠI POKOJNI

MARKO ANIĆ - KALIGER,

PU splitsko - dalmatinska, Makarska, 3. prosinca 1992.

VINKO MILAS,

PU zagrebačka, 3. prosinca 1992.

IVAN HODAK,

PU vukovarsko - srijemska, Vinkovci, 4. prosinca 1991.

IVICA LEVAKOVIĆ,

PU vukovarsko - srijemska, Vinkovci, 4. prosinca 1991.

JOSIP KREČAK,

PU bjelovarsko - bilogorska, Zagreb, 5. prosinca 1991.

MIRO MAMIĆ,

(MUP), PU brodsko - posavska, Filipovac, 5. prosinca 1991.

BOŠKO MIKULIĆ,

PU osječko - baranjska, Antunovac, 5. prosinca 1991.

BOJAN TREBUŠAK,

MUP, Lipik, 5. prosinca 1991.

POČIVALI U MIRU!

Kakav je Bog

Nedostajalo je 5 minuta do 16 sati. Dvadesetak djece, svi iz 3a, tog popodneva su bili jako uzbudjeni, nemirni, bučni. Točno u 16 u učioniku je ušla vjeroučiteljica kako bi započeo najavljeni pisani test iz vjeronomućnosti. Oni koji ga prođu bit će pripušteni na Prvu sv. pričest.

Isti tren je nastupila opća tišina i sva djeca u s nestrpljenjem iščekivala pitanja.

1. pitanje: "Tko je Bog?" počela je diktirati učiteljica.

2. pitanje: "Kako znate da Bog postoji ako ga nitko nikada nije video?"

Nakon dvadesetak minuta sva djeca su učiteljici predala odgovore. Ona ih pročita jednog po jednog. Prvih 19 bili su manje-više ponavljanje onoga što ih je vjeroučiteljica poučavala na satovima vjeronomućnosti: "*Bog je naš Otac, stvorio je nebo i zemlju, more i sve što postoji.*" Svi odgovori su bili vrlo slični i svi su zaslužili da budu pripušteni na Prvu pričest.

Potom učiteljica prozove Luku, sitnog, vrlo živahnog plavog dječaka. Zamolila ga je da dođe do njenog stola i predala mu je njegov test te ga zamolila da, glasno, pred svima, pročita svoje odgovore.

Luka, u strahu da će se osramotiti pred cijelim razredom, te da neće ići na Prvu pričest, brizne u plač. No, učiteljica ga ohrabri te on, ipak, jecajući počne čitati:

"Bog je poput šećera kojega mi mama svako jutro otopi u mlijeku za doručak. Ja ne vidim šećer u šalici ali, ako ga mama slučajno zaboravi staviti, odmah osjetim njegov nedostatak. Eto, tako i Bog iako ga ne vidimo. Ako ga nema, naš život je gorak, bez okusa."

Veliki pljesak je odjeknuo učionicom, a učiteljica je zahvalila Luki na originalnom, jednostavnom i tako istinitom odgovoru. Potom je dodala:

"Vidite djeco, ono što nas čini mudrima nije da znamo puno stvari, nego da smo uvjereni da je Bog dio našega života."